N°. 645. **DE GRONDWET.** 1855.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . » 5.50.

ZONDAG 24, MAANDAG 25 JUNIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten **M. Schooneveld en Zoon**, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet.** Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

Onze lezers zullen hetgeen met den handels-agent der Vereenigde Staten, den heer JAMES YOUNG, op Curaçao is voorgevallen, waarschijnlijk niet hebben vergeten. De toedragt der zaak vindt men geheel uiteengezet in ons No van 3 Aug. 1854, en de verzameling publiek gemaakte officiële stukken in ons No van 10 Aug. van 't vorig jaar.

Uit de stukken is gebleken, dat de heer YOUNG buiten den kring zijner attributen getreden is, en dat hij — alsof hij met eene diplomatieke betrekking bekleed ware — naderhand van het hoofd der kolonie zijn paspoort heeft geëischt, gelijk hij dan ook is vertrokken.

Slechts één wensch werd algemeen op Curaçao vernomen, namelijk, »dat de vreemdeling tot zijn wettigen werkkring beperkt worde, de bevordering van »de handelsbelangen zijner natie en niets meer. Men »mag verwachten» — aldus schreef men verder — »dat het koloniaal bewind van het voorgevallene een »trouw en volledig verslag aan het opperbestuur in »Nederland zal doen, waardoor de Nederlandsche re»gering in staat zal worden gesteld, om de verwijde»ring van dezen vreemdeling (zoogenaamd handels»agent) aan de regering der Vereenigde Staten te verzoeken.» (Z. no. 370.)

Sedert al dien tijd is van deze geheele zaak niets vernomen; de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* van heden bevat evenwel daaromtrent een brief uit Curaçao, dd. 12 Mei, waaraan wij de volgende zinsneden ontleenen:

Op den 1sten Mei is alhier eindelijk aangekomen de heer James Young; den 4den Mei daaraanvolgende heeft de gouverneur a. i., vergezeld van den kommandant van Zr. Ms. zeemagt in de West-Indiën, den heer Jöhr, een bezoek bij dien heer afgelegd aan boord van den Amerikaansche schoener *Olata*, waar hij toen nog logeerde.

Wij behoeven niet te vermelden, dat het gedrag van dien gouverneur bij velen een pijnlijken indruk heeft achtergelaten. Niet alleen de inboorlingen, die onderdanen zijn van Nederlands Koning, en bij gevolg ook om Hollands schande blozen moeten, maar zelfs vreemdelingen keurden dat gedrag af, als beneden de waardigheid van de regering van elk beschaafd land.

Wij moeten onbeschroomd verklaren, dat wij van de Nederlandsche regering niet verwacht hadden, dat zij in de terugzending van den heer Young zoude bewilligd, maar veeleer, dat zij pogingen bij de regering der Vereenigde Staten zoude aangewend hebben, om een anderen persoon alhier te zenden, dewijl er zonder twijfel botsingen tusschen dien heer en den handel alhier zullen ontstaan, waardoor de rust dezer volkplanting in de waagschaal zal gesteld worden.

Het is zeker, dat de kooplieden bij den heer Young niet zullen gaan, om hunne facturen voor hem te beëedigen, zoo lang hij niet openlijk verklaart, de schrijver van het artikel tegen de Israëlitische kooplieden niet te zijn of hetzelve behoorlijk herroept.

Op den 8sten hebben eenige kooplieden goederen voor Amerika verscheept en gaven speciale procuratien aan anderen om de facturen voor hen te teekenen en te beëedigen; doch het schijnt, dat deze wijze van handelen hen ook niet bevalt; men spreekt van die goederen naar elders te verschepen en aldaar de ladingen voor Amerika te doen innemen, al zouden de kosten daardoor hooger opgevoerd worden.

De heer J. Young begint al reeds verwikkelingen te zoeken; hij heeft aan zijn gouvernement tegen de facturen der kooplieden geschreven, met te-kennen-geving, dat hij in overhaasting den eed heeft afgenomen.

Wij zien niet zonder vrees donkere dagen in het verschiet, en indien wij het gebeurde met den heer Young in het verledene daar als uitgangspunt van onze beschouwing nemen, dan hebben wij voorwaar geene reden om de toekomst onbekommerd te gemoet te gaan.

Wij hopen, dat 's Lands Vertegenwoordiging de noodige rekenschap zal vragen aan de Regering omtrent handelingen, waarvan gezegd wordt, dat men »om Hollands schande blozen moet, wegens een gedrag, beneden de waardigheid van de Regering van elk beschaafd land.» De meest duidelijke inlichting en regtvaardiging achten wij dringend noodzakelijk.

Onder de bezwaren, die tegen de afschaffing van den accijns op het *gemaal* werden aangevoerd, was er ook een, dat reeds bij zijne ontwikkeling het blijk van krachteloosheid gaf.

De heer VAN LIJNDEN zeide:

Al kon ik aannemen, dat de voordeelige uitkomst minder twijfelachtig was, dat zij tot geene teleurstelling aanleiding zal geven, dan nog is de maatregel afkeurenswaard, omdat hij het ééne gedeelte der bevolking ontlast en het andere niet. De stedelingen zullen aan dien druk, zoo er is, eenigermate blijven onderworpen. De plattelandsbewoners zullen alleen de geprivilegieerde zijn. Zij, die bij de afschaffing van den accijns reeds het meest, zoo niet uitsluitend gewonnen hebben, de landbouwende stand, die onmiskenbaar in welvaart is toegenomen, zal ook nu weder ontlast worden, in tegenoverstelling van den stadsbewoner. Deze zal door opcenten op het personeel, de patenten en andere accijnsen een dubbelen last moeten torschen. De schouders, die het meest belast waren en de meeste aanspraak op ontheffing hebben, worden nog meer bezwaard. De schouders die in vergelijking ligt beladen waren, en krachtiger gespierd, worden daarentegen ontlast.»

»*Dit is het noodwendig gevolg* van het behoud van den accijns op het gemaal in de steden. Wijst men nu op de waarschijnlijkheid eener spoedige afschaffing ook daar, uithoofde van het bezwaar in de surveillance, dan wijst men op eene hoogst onzekere toekomst, en die nog jaren duren kan, en *wat het ergste is*, op eene toekomst, die mogelijk *voor de finantien der steden doodelijk zal zijn.*»

»De slotsom blijft altijd, dat de voorgestelde maatregel zal zijn een zeer ongelijk en onbillijk werkende.»

Hoe is het toch mogelijk, dat men in 's Lands vergaderzaal zulk een onzin doet hooren? Men wil effect maken, al stelt men zich ook gelijk met den vertooner van kermiskluchten. Hoe is het mogelijk, zoo beslissend te durven spreken, daar men toch weet, dat elk woord, in het *Bijblad der Nederlandsche Staats-courant* opgenomen, aan de vergetelheid ontrukt en door het bedaard en verstandig gedeelte der Natie nog eens gelezen wordt? Men moet wel overtuigd zijn, dat men het goed weet om zulke bezwaren te opperen.

De heer VAN LIJNDEN vergeet, dat de plattelandsbewoner *boven* den stedeling belast is met de inachtneming van vele lastige en tijdroovende formaliteiten, verbonden aan de veraccijnsingen van het graan voor het brood, hetwelk ten platten lande meer door den verbruiker zelven gebakken wordt.

De heer VAN LENNEP zegt wel: »dat hij, die zelf »bakt, zijn brood ook beterkoop eet dan hij, die het »bij den bakker haalt en dus ook diens winst moet »betalen.» Maar *time is money* en bovendien de arbeidsloonen zijn ook ten platten lande niet zoo hoog als in de steden, zoodat de winst, die anders aan den bakker moet worden betaald, bij besparing eene eerste verdienste moet worden.

Intusschen wordt de stedeling, zoowel als de plattelandsbewoner, gebaat door de afschaffing van den accijns en in zoo verre heeft dus de afschaffing zonder twijfel het gevolg, dat beiden nu *gelijke* ontheffing genieten.

't Is waar, de voortdurende heffing van een *plaatselijken* accijns zal den stedeling blijven bezwaren en de ontheffing daarvan is dus ook hoogst wenschelijk.

Wij treffen hier wederom eene van die magtspreuken aan, die wij wel eens met den naam van »*dooddoenders*» hebben hooren bestempelen. »Afschaffing van den plaatselijken accijns op het *gemaal* is doodelijk voor de »finantien der steden.» Waarom wordt toch zoo menigmaal het belang der gemeentekas *tegenover* dat der ingezetenen gesteld? Wij meenen juist, dat het belang der gemeente dat der ingezetenen en ook omgekeerd is. De gemeentekas bestaat uit de bijdragen der ingezetenen; gaat het de laatsten wèl, het zal niet ontbreken aan gewillige bijdragen, zoo zij maar gevraagd en geëischt worden op eene billijke, regtvaardige, eenvoudige en doeltreffende wijze. Dààr zit de knoop.

Het is ons nooit te doen geweest, om de geldmiddelen der gemeenten minder belangrijk te achten dan die van het Rijk; maar in beide gevallen moet op den voorgrond staan, dat de belangen der ingezetenen nooit mogen opgeofferd worden aan de willekeur en het gemak der belastingheffers. Een goed stelsel prijst zich zelf aan en vindt altijd meer aanhangers dan bestrijders.

Wanneer wij onlangs zonneklaar aantoonden, dat niet één lid in de Kamer geloof sloeg aan de wanhopige pogingen van den heer VAN HALL, om zich te doen voorkomen als zich-zelven gelijk, en het Ministerie als consequent en niet-volgende de rigting der constitutionnelen: het schijnt, dat de heer VAN HALL ook bij de drukpers zich in geen onvoorwaardelijk geloof heeft mogen verheugen. Ziet, bijv., het oordeel van *de IJsselbode:*

Het was dan ook eene even wanhopige als ongerijmde poging van den heer van Hall, om aan zijne voormalige vrienden — thans tijdelijk zijne vrienden niet meer — te doen gelooven, dat de Regering ook nog bij het voorstel tot afschaffing van den accijns op het gemaal in de aangekondigde *tegenovergestelde rigting* verkeerde. Die poging was wanhopig — want het was het gezond verstand en het geweten van ieder geweld aandoen. Het was ongerijmd — want wat zou het gevolg zijn geweest indien hij in staat ware geweest de Tweede Kamer te overtuigen? — Natuurlijk dit, dat de leden der constitutionnele partij, door wier stemmen het ontwerp alleen kon doorgaan, er *tegen* moesten stemmen. Wij hebben den heer van Hall zien trachten met eigen hand zijn werk af te breken, door het betoog te voeren, dat *zijn* voorstel eigenlijk in strijd was met de bedoelingen en de rigting der oppositie. Hoeveel eerlijker was niet de Minister van Finantiën, die er op aandrong en ronduit verklaarde, dat die leden, *zoo zij zich zelve gelijk bleven*, er *voor* moesten stemmen. Neen, zegt de heer van Hall, als zij er vóór stemmen worden zij zich zelven ongelijk en komen zij tot ons over!

Dergelijke dwaasheid behoeft slechts aangeduid, niet wedersproken te worden. Maar wij doen hier weder opmerken met welk eene *onopregte* politiek wij eigenlijk te worstelen hebben. Gesproten uit eene kerkelijke beweging, aanvankelijk gevleid en gekoesterd, maar weldra verloochend, zonder steun op politieken bodem, heeft deze Regering zich van den aanvang af aan in allerlei bogten moeten wringen om zich staande te houden. Dan eens de hand reikende aan de Anti-revolutionnairen, dan weder hen afstootende om zich niet te verwijderen van een ander middelpunt, heeft zij zich steeds naar den wind van het oogenblik laten rondslingeren. En nu zij, naar eigen getuigenis, door de voorstellen van de zijde der oppositie gedrongen werd om met een eigen voorstel van wijde strekking tot afschaffing eener de nijverheid belemmerende belasting voor den dag te komen, nu wil zij nog volhouden door eene tegenovergestelde pool te worden aangetrokken! Gelooft dan inderdaad de heer van Hall, dat zijne voormalige vrienden zóó onnoozel en zóó dom zijn om dit te gelooven? Zoo ja, dan is eene Regering zeer te beklagen, steunende op vrienden van dat allooi.

Maar die vrienden geloofden het niet. Zelfs zij, die de Regering verdedigen, geloofden het niet. De heer Schimmelpenninck bij voorbeeld, keurde het gedrag der Regering goed, maar *waarom?* Niet *omdat* zij in tegenovergestelde rigting bleef; maar *omdat* zij daarmede de oppositie de wapenen uit de hand nam. Omdat zij zich daarmede in veiligheid stelde tegen verdere aanvallen, en *een deel opofferde* om het geheel te redden.

De *Arnhemsche Courant* is evenmin ligtgeloovig, en zij brengt het wonderlijke gedrag van den heer VAN HALL zelfs in verband tot de vraag, of de verhouding der partijen in ééns zoo omgekeerd is, dat de liberale theorie den boventoon zal voeren.

Wij zijn verlegen hierop een bepaald antwoord te geven. Evenzeer als het voorstel tot afschaffing van het gemaal van *deze* Regering ons heeft verrast en al onze berekeningen heeft in de war gestuurd, evenzeer zijn wij in een doolhof gebragt door de houding van het ministerie en door de discussien. Er heeft eene animositeit geheerscht, zoo als wij die van de meest geprononceerde oppositie nog niet hadden aangetroffen, en dit tusschen het hoofd van ons tegenwoordig bewind en hen, die voor zijne warmste aanhangers golden. Zij kunnen aan het ministerie van Hall zijnen afval, zijne desertie van hunne zaak, niet vergeven, en al het aplomb des heeren van Hall was te vergeefs verspild om hen te overtuigen, dat hij inderdaad geen apostaat, geen overlooper was, maar dat Thorbecke en de zijnen tot zijne zijde de *kloof* waren overgesprongen. Wij hebben — wij ontveinzen het niet — den heer van Hall bewonderd, toen hij het politiek geweten van al zijne hoorders, ja van de geheele natie, geweld wilde aandoen, door hen op te dringen dat *dit* voorstel inderdaad tot de *tegenovergestelde rigting* behoorde. Wij weten niet of hij dat betoog met effen gelaat en kalme houding heeft uitgesproken; of niet ook bij die gelegenheid, *more solito*, de woorden soms in zijn gorgel schenen te blijven steken, zoo als het geval pleegt te zijn bij hen, die zonder convictie het woord

voeren. Maar indien inderdaad, dat betoog eenvoudig en kalm aan zijne lippen is ontvloeid, dan verdient Floris van Hall eene eereplaats op de Parijsche tentoonstelling als een uitstekend prachtexemplaar van . . . on . . . . on . . . . on . . . . op . . . . De lezer vulle zelf de woorden naar goedvinden in; of, zoo hij er niet mede teregt kan, vrage hij den heer de Kempenaer, of hij die goedheid wil hebben.

Wij laten dan ook dat betoog des heeren van Hall voor hetgeen het is; maar houden ons aan de gezonde verklaring van den minister van finantien, die eerlijk en opregt te kennen gaf, dat de Regering voor den maatregel op de ondersteuning van de constitutionnele partij rekende, die, *zoo zij zich zelve gelijk bleef*, er voor zou moeten stemmen. Welnu, die partij is zich zelve gelijk gebleven, en, en versterkt door eenige stemmen, welke zich alsmede gelijk bleven in het onvoorwaardelijk aanbidden der zonne van het oogenblik, heeft zij dien maatregel met aanzienlijke meerderheid zien goedkeuren.

Zeker is dit eene merkwaardige overwinning voor de constitutionnele partij: de hoofdslag is gewonnen, maar door middel van onzekere bondgenooten. Zal er op die bondgenooten te rekenen vallen, en zal men ze niet veeleer in het vijandelijk kamp ontmoeten, zoodra het geldt de beloofde vruchten der overwinning te plukken? De afval van de Regering heeft, zegt men, haar onverzoenlijke vijanden berokkend. Het is zoo, wij zouden bij voorbeeld moeijelijk kunnen beseffen hoe er ooit weder goede verstandhouding tusschen van Hall en de Kempenaer zou kunnen bestaan. Maar daarom zien wij laatsgenoemde nog zoo gereedelijk niet terugkomen op zijne afzwering van de zuinigheidszucht, waarvan hij als minister blijken gaf, om te treden in het spoor door Thorbecke gebaand. *Manet alta repostum!* En de nieuwe grief kan niet tot balsem dienen voor de oude wonde. Bovendien het is maar een enkele die, behalve de anti-revolutionnairen op welke nimmer rekening is te maken, aan dit gouvernement bepaald den rug hebben toegekeerd. Bij velen vreezen wij, dat de spreuk zal bewaarheid worden, door een afgevaardigde zeer ter snede in herinnering gebragt: *Ira amantium, amoris est integratio!* De toorn der minnenden leidt tot vernieuwing der liefde. De twist door de warme vrienden van gisteren het ministerie aangedaan, kan welligt tot vernieuwing en bezegeling der vriendschap van morgen strekken.

Reeds *nu* is de *Arnhemsche Courant* uit hare onzekerheid geraakt. De aanneming van het ontwerp voor de Marine, dat is de aanneming van het stelsel der Regering: „geef maar geld, *later* kunt ge onderzoeken," heeft doen zien, dat inderdaad zij, die zuinigheid en orde in de finantiën aan afschaffing willen paren, de meerderheid nog *niet* hebben in de Kamer.

Eerst dán, wanneer het Vaderland aan den rand des afgronds zal staan, wanneer op nieuw een staat B aller oogen zal doen openen: eerst dán zal men met droefheid, welligt met bitterheid terugzien op dat tijdperk der Regering, waarin eene gedienstige meerderheid aan uitsporige uitzetting der Staats-uitgaven de hand leende.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De *Moniteur* meldt dd. 22 dezer, dat tengevolge van de afbreking der telegrafische gemeenschap, de Fransche regering gister avond eerst de depêches van 17 en 18 dezer heeft ontvangen. De generaal Pelissier meldt van den 17en, dat aan de combinatien met de geallieerden vastgesteld, geregeld gevolg wordt gegeven. De Turken en de brigadejagers doen eene verkenning naar Titodor. De generaal Bosquet bezet de Tschernaya. Morgen bij het kricken van den dag, zal ik gemeenschappelijk met de Engelschen den grooten Redan, den Malakoff-toren en de daarbij behoorende batterijen aantasten, zegt de generaal.

De depêche van den 18den meldt: De aanval is niet gelukt, ofschoon de troepen de grootste geestdrift en moed betoonden; zij hadden reeds in een gedeelte van den Malakoff-toren post gevat, doch ik moest den terugtogt naar de parallel bevelen. De aftogt is bewerkstelligd zonder door den vijand verontrust te worden.

Het is heden nog niet mogelijk het geleden verlies met juistheid op te geven.

Eene Russische depêche uit de Krim van den 19den des avonds, meldt, dat op den 18en, de Franschen, na een moorddadig bombardement van 24 uren, de Malakoff-toren hebben trachten te bestormen en dat zij met ontzaggelijke verliezen en achterlating van 400 gevangenen werden afgeslagen.

Te Triest zijn tijdingen ontvangen uit Konstantinopel van 13 dezer.

De toestand in Azie schijnt bedenkelijk te zijn. Men beschouwt het oprukken der Russen tegen Kars als onvermijdelijk; tegen-maatregelen zijn echter niet genomen. Battoum en Tschuruka waren door de Turken ontruimd. Russische troepen waren tot nabij Redoute-Kaleh doorgedrongen. Men verwacht eene stoornis in de gemeenschap met Perzie.

Uit Colchis waren te Trebisonde droevige tafereelen bekend geworden.

Te Konstantinopel werd als vrij zeker verhaald, dat Halil-Pacha zijne hooge betrekking zal behouden.

Uit Athene wordt van den 15 dezer berigt, dat het ministerie voltallig is gemaakt en dat een gezant der Porte verwacht werd.

Volgens berigt uit Konstantinopel van 19 dezer was het handelsverdrag tusschen Turkije en Griekenland den 9den te voren geteekend.

De Porte zal eene nieuwe leening uitschrijven van honderd millioen francs, onder waarborg der Westelijke mogendheden.

Dagelijks kwamen gekwetsten uit de Krim aan.

Donderdag is in het Engelsche huis der gemeenten de discussie voortgezet over de administratieve hervormingen. Er waren weinig leden opgekomen. Ten 1½ ure is het amendement van sir H. Bulwer, Lijlhon, zonder discussie aangenomen. Dat amendement luidt aldus:

Dat het huis van Hr. Ms. ministers met den meest mogelijken aandrang de noodzakelijkheid doe kennen om onze verschillende staatsinstellingen zorgvuldig te herzien, met het doel om de behandeling der openbare aangelegenheden te vereenvoudigen en gemakkelijk te maken, en door het beramen en aanwenden van middelen om ware verdiensten op prijs te stellen, benevens door het wegnemen van de bestaande hinderpalen, die tot dusverre hebben belet de verdiensten naar waarde te beloonen, en de personen, die ze bezitten, in rang te bevorderen, om zoo aan de dienst van den staat de voordeeligste uitbreiding van die energie en van die aanwending van nuttige krachten te verzekeren, waardoor dit land zich onderscheidt.

De heer Roebuck zal den 3den Julij een formeel votum van afkeuring voorstellen tegen al de ministers, die door het aanraden van maatregelen, betreffende het leger in de Krim, het lijden der troepen veroorzaakt hebben. De aankondiging van dit voornemen heeft veel sensatie gemaakt.

Men zeide eerst, dat de regering eene depêche van Sebastopol had ontvangen, dat op den 18den Junij de Franschen den Malakof-toren en de Engelschen den Redan hadden aangetast, doch zonder vrucht en dat zij daarbij aanzienlijk hadden geleden.

Thans verneemt men stellig, dat Lord Panmure van lord Raglan eene depêche ontvangen heeft van den 18den. Daarin zou de Britsche opperbevelhebber melden, dat in den vroegen morgen van dien dag de groote Redan door de Engelschen en de Malakoff-toren door de Franschen is aangetast; doch dat de beide ondernemingen het gewenschte resultaat niet hebben opgeleverd.

Een bij de Londensche *Times* ontvangen schrijven uit de Oostzee, gedagteekend voor Kroonstadt den 11 Junij zegt: „Alhoewel het meerendeel der geallieerde zeemagt zich in de Oostzee vereenigd en den oostelijken uithoek der golf van Finland bereikt heeft, ziet men nog geen aanstalten maken om de werkelijke operatien te beginnen. Integendeel er is geen grond om te denken, dat wij dit jaar niet veel meer in de Oostzee zullen uitrigten dan in het vorige. Aan eenen aanval op Kroonstadt of Sweaborg schijnt niet langer gedacht te worden. Doch ook de havens van Riga en Reval zijn voor den vijand van groot gewigt: de vermeestering derzelve zou eene schrede voorwaarts op den goeden weg zijn en een blijk, dat de sterkste vloot die ooit door de zee gedragen is, eenigermate hare roeping vervult."

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN ZATURDAG, 23 JUNIJ.

De beraadslagingen over het tractaat met Frankrijk, over den letterkundigen eigendom, worden voortgezet.

De heer V. D. LINDEN herinnert, dat de Minister gisteren de verdediging van het ontwerp heeft doen voorafgaan van eenige algemeene beschouwingen, meestal buiten het tractaat gelegen.

Spr. laat die beschouwingen in het midden, maar hij bestrijdt het tractaat, om den inhoud, en om hetgeen er niet in voorkomt, doch er in had behooren te zijn; hij bestrijdt het alleen, omdat het, z. i., nadeelig is, nadeeliger dan het had behooren te wezen; nadeeliger dan Frankrijk het zelf gewild heeft. Hij zal zich daarom ook niet laten weêrhouden, daartegen te stemmen, door eenige politieke consideratiën; want hij wil dit tractaat buiten eenige politiek beschouwen. Om dan bij het tractaat te blijven, en zich niet door nevendenkbeelden te laten afleiden, moeten alle groote woorden buiten spel blijven. Zoo heeft de Minister evenzeer als de heer Wintgens, het woord *goede trouw* gebezigd, welke dit tractaat zou moeten domineren. Maar is dit in 1855 meer waar, dan in 1852?

Spr. zegt dit niet om er eene persoonlijke quaestie van te maken, maar alleen om dit argument ter toetse te brengen. Neen, in 1852 hebben wij niet tegen de goede trouw gezondigd en daarmede vervalt dan ook het groote woord dat tot argument der aanneming moest strekken. — Eene tweede vraag is door den heer Rochussen geopperd of, al bestond art. 14 van het tractaat van 1840 niet, Nederland zich zou willen isoleren van dat grootsche denkbeeld, waardoor wij geheel Europa tegen ons in zouden nemen? Spr. is daar niet bang voor.

De vraag is niet of wij ons isoleren, maar of wij ons moeten associeren op dien voet als bij het tegenwoordig tractaat is bepaald, hetwelk zoozeer afwijkt van hetgeen bij tractaten met andere mogendheden is vastgesteld, dat grootsche beginsel wordt ook niet eens zoo algemeen gedeeld, maar dat daargelaten; het beginsel aannemende, dan had de Regering het door eene wijziging der wet van 1817 in onze wetgeving zelve kunnen nederleggen en had men geen tractaat noodig gehad. Nu integendeel is het eene invasie van het fransche regt. Het beginsel van art 1 van het tractaat is allerongelukkigst. Het zal grond tot verwarring geven.

Het is een door elkander haspelen van het fransche en het hollandsche regt. Het fransche regt zal hier worden toegepast, gemodificeerd door ons regt. De Nederlandsche regter zal regt uitspreken krachtens fransche wetten, welke ongepubliceerd, ongekend zijn. Dit ware te voorkomen door eene verandering der wet van 1817. — Spr. komt thans terug op zijne drie hoofdbezwaren. Als I het inkomend regt.

Men zegt dat dit hier bij dit tractaat te pas komt, maar Spr. behoeft slechts te wijzen op te tractaten met Belgie en Engeland, welke ook speciaal over den letterkundigen eigendom handelen en toch zijn daarin bepalingen nopens het inkomende regt opgenomen. Men zegt: wij waren door het tractaat van 1840 gebonden; maar Frankrijk was dat ook en nu waren alleen de voorwaarden te regelen, waarop het beginsel in werking moest worden gebragt.

Er zou niets tegen geweest zijn om aan Frankrijk voor te stellen de inkomende regten te verminderen even als dit met andere mogendheden is geschied. Het argument van den geringen uitvoer doet niets af; zet men de deur open die uitvoer zal klimmen. Men vergete niet, dat ons land een groote markt van Fransche boeken geweest is. De Minister heeft daartegen twee argumenten gebezigd.

Eerstelijk wilde hij geen band voor het vervolg, hetgeen hinderlijk zou kunnen zijn voor nader te nemen maatregelen. Maar spreker wenscht juist, dat Frankrijk gebonden zij, de boeken tot een lager tarief binnen te laten. Hij begrijpt niet welke groote maatregelen omtrent die zaak de Regering op het oog heeft. Maar niets belet, dat men door het tarief met Frankrijk een stap nader doe.

Ten *tweede* werd als grond opgegeven dat de eerlijkheid het niet zou hebben toegelaten. Spr. begrijpt niet, dat het niet met de eerlijkheid zou overeen te brengen zijn geweest, bij de onderhandelingen te zeggen, dat de boekhandel in de zaak veel belang stelde, en aan Frankrijk te vragen of het ook bezwaar had hier toe te staan, wat het voor Belgie had gedaan. Maar men heeft niet gesproken en nu zal het hooge inkomende regt blijven.

II. De vertalingen. Ook dit blijft voor Spr. een bezwaar. Hij haalt twee arresten aan in Frankrijk gewezen, waarbij wel degelijk bepaald wordt, dat, ook volgens de fransche wet, de vertaling tot het *droit d'auteur* behoort. Hij zal niet beslissen of de hoven, welke die arresten geslagen hebben, gelijk hadden, maar het gevolg is: dat het volstrekt niet zeker is of niet de Hollandsche regter, afgaande op het gevoelen der fransche regtsgeleerden omtrent de fransche wetgeving, een regt zal erkennen, hetwelk, volgens onze eigene wetgeving, bestaat. Daarom hadden wij er belang bij, dat dit onmogelijk werd gemaakt door een additionneel artikel, houdende, dat het regt van vertaling niet zou worden verleend aan de schrijvers.

III. Het dépôt. Men wijst op de *Bibliographie de France*, maar die is niet officiëel, evenmin als onze bibliographiën. Het is eene opgave van uitgekomen boeken. Dit is de quaestie niet; maar wel of de formaliteiten nageleefd zijn; want anders vallen die boeken in het *domaine publique* en mogen dus nagedrukt worden. Het bezwarende is, dat een Nederlander, om zijn regt te handhaven, moet deponeren een vreemdeling niet. Spr. beschouwt het tractaat niet als een eerste stap van nationale verbroedering met Frankrijk, om tot eene meerdere eenheid te komen. Hij verlangt die verbroedering, die eenheid niet, en hij betreurt, dat wij bij dit tractaat de Fransche wetten onze grenzen op nieuw zien binnenkomen.

De heer VAN ZUYLEN VAN NYEVELT komt terug op de vraag: langs welken weg uitvoering aan art. 5 van het tractaat zal worden gegeven. In het antwoord; dat dit zal geschieden door al de middelen, welke de Regering in hare magt heeft tot handhaving der wet, ziet Spr. geene bevrediging; hij had dan liever art. 6 van het vorig tractaat. Hij vreest, nu er niets bepaald is, en ieder weet, dat ons handelstelsel vrijgevig is, dat Frankrijk zou kunnen beweren dat onze middelen niet toereikende zijn. Dit kon het bij art. 6 niet, omdat speciaal was bepaald, *par tour les moyens en son pouvoir*.

De heer THORBECKE heeft in de wijze van verdediging door den minister, welke in het begin en aan het slot de strekking had om ons voor Frankrijk bevreesd te maken, eerder een grond tot verwerping, dan tot aanneming gezien. Dit zal evenwel geen invloed op zijn uit te brengen stem hebben. Hij heeft het internationaal copijregt eigenlijk altijd beschouwd als een mode-artikel in de diplomatie. Meer niet. De Minister heeft het nationaal belang gesteld tegenover het klein eigenbelang der boekverkoopers. Het tegendeel is echter waar in het thans behandelde vraagstuk. Het komt aan op beperking van het algemeen belang ten gunste van bijzondere voordeelen. Men zou dit evenzeer kunnen aandringen omtrent octrooijen.

Men heeft gewezen op al de moeite, inspanning enz. aan het schrijven van boekwerken verbonden. Spr. geeft dit toe. Daarvoor kan de wetgever den schrijver beschermen, maar mag dit zoover gaan, dat mededeelingen van producten van den geest buitenmatige geldspeculatien worden. Er is gezegd, dat de eerlijkheid wilde, dat het tractaat werd gesloten. Maar Spr. zegt, dat men toch niet zal beweren dat *dit* het eenig mogelijke tractaat is. De bepaling van art. 14 van het tractaat van 1840 is hem altijd voorgekomen als een afzonderlijk fragment. Men heeft die in verband te brengen met het tegenwoordig tractaat.

De heer VAN HOËVELL heeft niets persoonlijks tegen den heer Wintgens willen zeggen, maar hij is alleen bij hem ter schole gegaan, omdat hij zich met zijne vroegere bestrijding kon vereenigen. Bij Spr. blijven, na al het gehoorde, dezelfde bezwaren aanwezig. In de eerste plaats de vertalingen. Opmerkelijk zijn daarbij de woorden des ministers: omdat het Fransch gouvernement jegens andere mogendheden gebonden was, staat het regt van vertaling niet met zooveel woorden in het tractaat uitgedrukt. Dit liet zal worden overgelaten aan de regterlijke magt, deze in Frankrijk is, is daar straks door den heer van der Linden aangetoond. Het bezwaar tegen art. 12. Dat bezwaar geldt niet den tijd van ratificatie, maar maar wel dat er geen reserve was gemaakt. Ook dit was het bezwaar van den heer Wintgens bij het vorig tractaat. Hij heeft toen zelfs genoemd een grondwettig bezwaar. Ook dit

niet opgelost. Het inkomend regt. De Min. heeft tot verandering de aanvrage niet gedaan. De beide gronden, door hem aangevoerd, kan Spr. niet beamen en hij vereenigt zich met hetgeen deswege door andere sprekers is in het midden gebragt.

Niemand meer het woord vragende worden de beraadslagingen gesloten.

Bij hoofdelijke omvrage wordt het ontwerp *aangenomen* met 36 tegen 20 stemmen.

Voor de heeren van Bosse, Bosscha, van Rappard, van Akerlaken, van Franck, Slicher, Nolthenius, Storm van 's Gravesande, Taets van Amerongen, Wintgens, van der Goes, de Kempenaer, van Goltstein, Hoffman, Dommer, van Foreest, Dirks, Heiden Reinestein, Rochussen, Meylinck, van Lennep, van Nispen, Bots, Gevers, de Brauw, Schimmelpenninck, Delprat, Stolte, Sander, van Deinse, van Rheede, Godefroi, Beens en de Voorzitter.

Tegen de heeren Huguenin, Zijlker, van der Veen, van den Berg, van Zuylen, Thorbecke, Jespers, Anemaet, Storm, Mackay, Strens, Dullert, van Eck, Meeussen, van der Linden, Hugenholtz, Hoynck, Heemskerk, Reinders en van Hoëvell.

Thans zijn aan de orde de beraadslagingen over het ontwerp van wet houdende bepalingen omtrent het vervoer van buskruid, oorlogsbehoeften en brandstoffen.

Art. 1 wordt zonder beraadslaging of stemming aangenomen.

Art. 2. — De heer van Akerlaken heeft tegen dit artikel veel bezwaar, vooral naar aanleiding van een adres aan de Kamer aangeboden en waarvan spr. de gronden nader uiteenzet. Als men de regeling van het onderwerp aan de plaatselijke besturen overlaat, dan zal de handel in buskruid waarschijnlijk ten eenenmale vernietigd worden. Spr. is ook voor meerdere voorzorgen, maatregelen om ongelukken te voorkomen, maar hij wil de regeling daarvan niet aan de plaatselijke besturen overlaten. Hij wenscht deswege voldoende inlichtingen te ontvangen; anders zal hij tegen het ontwerp stemmen.

De heer Sander deelt de bezwaren van den vorigen Spr. Als art. 2 niet verworpen wordt, dan zal hij tegen het geheele ontwerp stemmen.

De Min. v. Justitie verdedigt het artikel. Het punt omtrent de hoeveelheid van het buskruid, behoort tot de bevoegdheid der gemeentebesturen, waartoe in het algemeen de zorg voor de verordeningen tot voorkoming van brand behoort. De plaatselijke behoefte aan bepalingen over dit onderwerp verschilt zeer naar de onderscheidene localiteiten en het is dus minder vatbaar voor eene regeling bij de algemeene wet.

Als een gemeente-bestuur het niet noodig oordeelt bepalingen over het buskruid te maken, blijft de bestaande wet van kracht, en dit zal in vele plattelandsgemeenten het geval zijn. Het adres van den vuurwerker te Delft heeft oogenblikkelijk wel indruk gemaakt, maar het heeft hem niet overtuigd, dat hij daarom de wet moest wijzigen.

Die adressant vreest, dat de gemeenteraden zoodanige keuren zullen maken, dat de uitoefening van het beroep en den handel in kruid daardoor in het vervolg onmogelijk zal zijn, en dat het algemeen belang daardoor schade zal lijden. Maar het is niet aan te nemen, zegt de Min., dat de gemeentebesturen het belang van gevestigde takken van industrie of ook wel het algemeen belang uit het oog zullen verliezen.

Bovendien de keuren moeten aan de goedkeuring van Ged. Staten worden onderworpen. En hij heeft er de aandacht van den Min. van Binnenl. Zaken op gevestigd om de keuren, die omtrent het buskruid mogten gemaakt worden nauwlettend na te gaan en die te toetsen aan het algemeen belang.

De heer Dullert merkt op, dat de Min. gezegd heeft, dat de zaak meer van gemeentelijk, dan van publiek belang is. En naderhand voorziet diezelfde Min.. dat daaruit nadeel voor het algemeen belang kan voortvloeijen, en daarom is hij deswege met den Min. van Binnenl. Zaken in overleg getreden. Maar Spr. vraagt, of het dan niet voorzigtiger ware, de zaak nog eens in nadere overweging te nemen. Gedeputeerde Staten zullen ook niet veel kunnen doen; want de gemeente-besturen hebben bij deze wet de wetgevende magt omtrent dit onderwerp gekregen. Spr. gelooft, dat de zaak tot de regeling der *wetgevende* en niet tot die der *plaatselijke* besturen behoort.

De heer Godefroi zegt, dat bij hem ook dezelfde bezwaren bestaan. Zijn hoofdbezwaar, dat overblijft is dit, dat het *doel* niet zal bereikt worden, maar dat het afhankelijk blijft van het goedvinden der gemeente-besturen. Het doel is, om de gevaren tegen te gaan, die uit eene groote hoeveelheid buskruid in de gemeenten kunnen ontstaan. De gemeente-besturen nu kunnen, krachtens de gemeentewet, niet genoodzaakt worden, om verordeningen te maken. En daarin ligt voor Spr. het bewijs, dat de zaak is geen object van plaatselijk-, maar van rijks-wetgeving, waarbij de zaak moet geregeld worden.

De Min. v. Justitie antwoordt, dat diezelfde redenering ook kan aangevoerd worden tegen de geheele plaatselijke politie in haren vollen omvang. Men kan de gemeentebesturen ook niet dwingen policie-verordeningen te maken. Het wordt ook aan de plaatselijke besturen worden overgelaten, dat behoort ook zoo, omdat hij gelooft, dat in de meeste gemeenten bepalingen nopens het buskruid niet noodig zullen zijn.

Doch dit zal wel het geval zijn in de *steden*, waar eene opgehoopte bevolking is, en daar zullen de gemeente-besturen wel verordeningen maken in het belang der ingezetenen. Eene algemeene wet zou voor een aantal gemeenten een knellende band zijn, en daartoe wil hij niet medewerken, ten behoeve van enkele steden, die wel van zelve de verordeningen zullen maken.

Bij stemming wordt art. 2 *aangenomen* met 38 tegen 17 stemmen. Het geheele ontwerp wordt daarna met dezelfde meerderheid *aangenomen*. Tegen hebben gestemd de heeren: Blaupot ten Cate, Jespers, van Nispen van Sevenaer, Dullert, van Eck, Meeussen, van der Linden, Hugenholtz, Delprat, Hoynck van Papendrecht, Sander, Godefroi, van Bosse, van Akerlaken, Slicher van Domburg, van der Poel en van Zuijlen van Nijevelt.

Vervolgens worden de beraadslagingen geopend over het ontwerp van wet, houdende uitzondering op de artikelen 523, 526 en 549 van het Burgerlijk Wetboek, ten opzigte van vermiste personen bij vermoedelijke of bekende scheepsrampen.

Niemand hierover het woord verlangende te voeren, wordt het ontwerp *aangenomen* met algemeene (55) stemmen.

Thans zijn aan de orde de beraadslagingen over het ontwerp van wet, tot regeling der voldoening van kosten van overbrenging naar en plaatsing en verzorging in bedelaarsgestichten van bedelaars en landloopers en kinderen van dezen.

De heer Nolthenius betoogt, dat deze wet niet regelt de toekomstige zaken, maar wel onderwerpen van vroegeren datum. Buitendien vraagt spr. als slotsom van zijn onderzoek, waar de wettelijke verpligting voor de gemeentebesturen bestaat om die kosten te betalen, en waar dan de bevoegdheid is van den wetgever om die verpligting te fabriceren en dat wel met terugwerkende kracht.

Hij vindt, dat alleen de regter bevoegd is, om bij verschil over de geldelijke verpligting uitspraak te doen. De Kamer is niet geroepen om vonnissen te maken, en; zoo al die uitdrukking van vonnis juist is, dan nog zou het zijn een vonnis van een schuldeischer tegen een schuldenaar. Hij zal, om al deze redenen, tegen het ontwerp stemmen.

De heer van der Poel bestrijdt mede het ontwerp, en zet in het breede uiteen: 1o. dat de gemeenten niet verpligt waren die kosten te dragen. Hij behandelt hier natuurlijk de vraag over de verbindbaarheid der besluiten, waarvan men in deze de toepassing beweerd heeft. Maar afgescheiden daarvan, de groote vraag blijft, 2o. *wie* (al het vorige daargelaten) over de verbindbaarheid der besluiten en de verpligting der Regering uitspraak moet doen? Natuurlijk de *regter*.

En daarom acht hij juist het ontwerp, waarbij de wetgevende magt uitspraak zou doen, in strijd: 1o. met art. 148 der Grondwet; 2o. met de algemeene beginselen der gemeentewet. 3o. met de algemeene beginselen van wetgeving. Spr. zet deze drie punten achtereenvolgens uiteen, en komt telkens terug op zijn punt van uitgang: er is hier een geschil van regten en geldelijke verpligting tusschen den Staat en de gemeenten, en daarover kan *alleen* de regterlijke magt uitspraak doen. Ook de terugwerkende kracht van het ontwerp betoogt Spr. in het breede.

Hij noodigt der vergadering uit, om de Regering niet te volgen op haren weg en om zich niet, even als de Regering te begeven op het terrein van andere Staatsmagten.

De heer Godefroi zal niet over de verbindbaarheid der besluiten in deze, uitweiden. Hij heeft daarover, bij de begrooting voor het depart van justitie in 1852, in het breede zijne meening geuit. Hij blijft nog het besluit van 1819 als onverbindend beschouwen, even als dat van 1823, dat niet eens afgekondigd is. Doch hij zal daarover thans niet handelen.

Hij zal zich plaatsen op het standpunt der Regering, die de verbindbaarheid der besluiten aanneemt en dan zegt Spr., dat men hier de Kamer een onderwerp ter beslissing voorlegt, dat niet tot hare bevoegdheid behoort. Al dadelijk moet hij doen opmerken dat hier geene sprake is van te maken kosten voor het vervolg, maar wel van *onbetaald* gebleven kosten. Er is hier niets anders dan een *geschil*; de Regering noemt het zelve zoo in de stukken. En dan vraagt Spr., waarop de bevoegdheid rust der *wetgevende magt* om uitspraak te doen over geschillen tusschen den staat en gemeenten.

De uitoefening der regtsmagt is vreemd aan de wetgevende magt, onverschillig of de zaak is van privaat- of van publiek- regterlijken aard. Hij laat daar de vraag of de zaak van privaat-regterlijken aard is, en hij gelooft dat zelfs niet zoo onbepaald; er is voor en tegen te spreken. Is het van privaat-regterlijken aard, dan moet zeer zeker de regter alleen uitspraak doen. Maar, als het alleen is van publiek-regterlijken aard, dan vraagt Spr. waar is dan nog de bevoegdheid der *wetgevende magt* om dergelijke geschillen uit te maken?

In het algemeen doet Spr. uitkomen, dat er in de Mem. v. Beantw. eene zonderlinge verwarring heerscht tusschen privaat-, publiek- en administratief-regt. Overigens is Spr. van oordeel, dat hier de administratieve magt, bevoegd is, om over het punt in quaestie uitspraak te doen, omdat deze regering de besluiten van 1819 en 1823 voor verbindend houdt. Dat is verzuimd, maar dit verzuim kan nu niet meer gedekt worden door een maatregel van wetgeving.

Ten slotte toont Spr. aan de terugwerkende kracht van dit ontwerp, niet wat de verpligting zelve betreft, maar in zoover aangaat de middelen tot vervulling dier verpligting. Zijne slotsom op dit punt is dan ook deze, dat deze wet niets zegt voor het vervolg; want de armenwet regelt die zaak voor de toekomst, en hier wordt dus alleen eene terugwerkende kracht in het leven geroepen, die hem onverklaanbaar voorkomt.

De heer van Deinse is ook tegen het ontwerp, genoegzaam op dezelfde gronden als in de stukken zijn opgegeven.

De heer v. Nispen v. Sevenaer was aanvankelijk niet zoo ongunstig voor het ontwerp gestemd. Hij dacht dat de verpligting tot betaling kon verdedigd worden, maar nu het blijkt, dat dit niet het geval *is*, dan ook rust de pligt op de Regering om aan de gemeenten, die reeds de kosten betaald hebben, die terug te geven; want anders heerscht er groote onregtvaardigheid.

De heer Schimmelpenninck van der Oije gelooft niet, dat de zaak langs administratieven weg had kunnen worden uitgemaakt. Hij beveelt de aanneming van het ontwerp aan uit het oogpunt van billijkheid en het belang van den Staat.

De heer Dirks spreekt in gelijken geest als de vorige spreker.

De heer van Akerlaken gelooft niet, dat de billijkheid en het belang van den Staat de aanneming vorderen. Dit doet hier niet af; hier is de eenige vraag of *deze* vergadering bevoegd is eene zoodanige wet te maken. De vraag over de restitutie behoort evenmin tot deze Kamer, ofschoon het betwistbaar is, dat er regt op restitutie bestaat.

Op voorstel van den heer van Rappard wordt met 32 tegen 20 stemmen besloten de discussien over dit ontwerp heden avond ten 7½ ure voort te zetten.

De Commissie van Rapporteurs is gereed met haar eindverslag over het ontwerp nopens den suikeraccijns.

De heer Hoynck van Papendrecht merkt op, dat het ontwerp wegens het tonnegeld reeds aan de orde is gesteld. Dit ontwerp staat daarmede in verband. Hij geeft dus in overweging, of het niet verkieslijker ware de suikerwet vooraf aan de orde te stellen, en het ontwerp nopens het tonnegeld nader te behandelen.

De verhooging van den suiker-accijns wordt beschouwd als acquivalent voor de afschaffing van het tonnengeld. Hij stelt dus voor om eerst het ontwerp nopens den suikeraccijns te behandelen. Dan is men meer vrij in de beoordeeling. Hij wenscht dus de beraadslagingen over het tonnegeld uit te stellen tot na die over den suiker-accijns.

He heer Hoffman wil nog geene behandeling noch van het ontwerp nopens den suikeraccijns, noch over dat betrekkelijk het tonnegeld, maar hij wil de beraadslagingen daarover later doen plaats hebben.

De Voorz. zegt, dat er nu 2 motien aanhangig zijn, 1o. die van den heer Hoynck van Papendrecht, om het tonnegeld te behandelen na het ontwerp nopens den suiker-accijns; en 2o. die van heer Hoffman om nog geen bepaalden dag voor de discussien over die ontwerpen te bepalen, maar die nader aan de orde te stellen. De motie van den heer Hoynck wordt goedgekeurd en mitsdien besloten eerst het ontwerp over den suikeraccijns en dan het tonnegeld te behandelen.

Over de motie van den heer Hoffman worden eenige discussien gevoerd.

De heer Hugenholtz vraagt, of als die motie wordt aangenomen, het dan nog mogelijk zijn zal, beide ontwerpen in deze zitting af te handelen. Hij vreest dat het tot uitstel zal leiden.

De heer van Bosse voegt daar nog bij, dat de termijn van in-werking-treding der suikerwet wordt voorgesteld op 1o. October.

De heer Hoffman wenscht toch, dat er behoorlijke tijd in de behandeling zij.

De Min. van Fin. kan zich met de motie van den heer Hoynck vereenigen. Maar wat die van den heer Hoffman betreft, als deze strekt tot uitstel der beraadslagingen, dan is hij er tegen; want de Regering moet bij het opmaken der begrooting weten waaraan zich te houden.

Tengevolge dezer opmerkingen vervalt de motie van den heer Hoffman, en blijft besloten om op nader te bepalen tijdstip, in verband met de overige werkzaamheden den dag van beraadslaging over de beide hier bedoelde ontwerpen te bepalen in dier voege, dat de suikerwet het tonnegeld voorafgaat.

De Commissie, in wier handen gesteld zijn: 1o. de overeenkomst met het hertogdom Nassau, tot vereeniging der Bonds-contingenten van het hertogdom Limburg en het hertogdom Nassau in ééne brigade; en 2o. wegens de inlichtingen op een adres nopens de nationale militie, doen bij monde van de heeren Schimmelpenninck van der Oije en Meijlink verslag. — Wordt besloten die verslagen te doen drukken en over de conclusie nader te beslissen.

De zitting is daarna gesloten tot heden avond ten 7½ ure.

Het wetsontwerp tot verlenging van den termijn bij art. 293 der gemeentewet gesteld, aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingediend onder geleide van eene Koninkl. boodschap van den 18den Junij jl., gaf bij het onderzoek daarvan in de afdeelingen aanleiding tot ongeveer dezelfde bedenkingen en beschouwingen, die reeds in het Voorloopig Verslag omtrent de wetsontwerpen tot vereeniging van gemeenten in de provincie Z. Holland zijn opgenomen en uiteen gezet. Het voor- en nadeelige van de vereeniging van gemeenten in het algemeen, als ook de verpligting ter vereeniging, welke uit art. 293 der gemeentewet zou voortvloeijen, zijn met dezelfde gronden, die in dat verslag zijn aangevoerd, vóór en tegen besproken. Wat het getal van 15 kiezers betreft, dat door de Reg. is aangenomen als vereischte voor eene op zich zelve staande gemeente, is door eenigen herhaald, dat dit een willekeurig gekozen cijfer scheen, in strijd met dat van art. 293 der gemeentewet, waarin het cijfer van 25 kiezers als vereischte is gesteld. Sommige leden waren van meening, dat de Reg., dat cijfer aannemende, eene wijziging behoorde te brengen in de gemeentewet zelve, daar het toch moeijelijk is te rekenen bij speciale wetten, waarbij gemeenten worden vereenigd, een uitzondering op de algemeene bepaling van art.

293 der gemeentewet, met opzigt der vermindering van het cijfer van 25 op 15 kiezers, te maken.

Meerdere leden konden in dit artikel het voorschrift niet lezen, dat alle gemeenten, die geen 25 kiezers tellen, *moeten* worden vereenigd. Huns inziens is de schorsing der wettelijke bepalingen, die daarin worden aangewezen, alleen opgenomen om de gelegenheid te openen tot onderzoek omtrent de noodzakelijkheid en de doelmatigheid van de vereeniging der gemeenten in dat artikel bedoeld.

Behalve deze beschouwingen, meer het stelsel van vereeniging van gemeenten in het algemeen betreffende, hebben eenige leden met betrekking tot dit wets-ontwerp zelf te kennen gegeven, dat zij de noodzakelijkheid van deze nieuwe termijns-verlenging betreurden, daar de zaak huns inziens reeds had behooren te zijn beëindigd. Anderen hebben echter hierbij gewezen op vele moeijelijkheden, aan de vereeniging verbonden, die de spoedige afdoening in den weg staan; zelfs deden enkelen de vraag, of het niet beter ware den termijn voor langer dan één jaar te verlengen.

De Commissie van Rapporteurs heeft, ook met het oog op de late indiening van het wets-ontwerp en den termijn van den 29sten junij aanstaande, waarop deze wet uiterlijk zal moeten zijn afgekondigd, geene nieuwe vertraging in de behandeling van het wets-ontwerp wenschen aan te brengen, en omdat de hoofdpunten van dit verslag reeds zijn behandeld in het reeds aangeduide Voorloopig Verslag, dat nog niet door de Regering is beantwoord, heeft zij tevens gemeend dit verslag als haar *Eindverslag* te kunnen uitbrengen.

's Gravenhage, 23 Junij.

Z. M. heeft tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd den heer J. van der Hoeven, hoogleeraar in de faculteit der wis- en natuurkunde aan de Hoogeschool te Leiden.

Z. M. heeft den heer R. C. Burlage benoemd tot consul-generaal in de Vereenigde Staten van Amerika.

Z. M. heeft den heer J. F. Meline, te Cincinnati, benoemd tot consul voor de Staten Ohio, Indiana en Kentucky.

Volgens schrijven uit Vlissingen zou Z. M. de Koning in de volgende week aldaar verwacht worden, om H.D. zoon, den Prins van Oranje, aan boord te brengen van de *Doggersbank*, welk schip met den Prins eene zeereis zal doen.

Van 't geen omtrent het bezoek van Z. M. te Tiel door eenige bladen is gemeld, is nog niets officieels bekend.

Z. M. de Koning heeft nog ter herinnering aan HD. verblijf te Maastricht, benoemd bij de orde van de Eikenkroon: tot kommandeurs, de heeren Weichs de Wenne, lid der prov. Staten en burgemeester der gemeente Wanssum; Badon Ghijben, hoofd-ingenieur van den waterstaat, en Winkelman, directeur der registratie en domeinen; en tot ridders de heeren: Rutten, wethouder te Maastricht, Leurs: burgemeester te Roermond; van Goor, directeur der belastingen te Maastricht; Piepers, directeur der Aken-Maastrichtsche spoorweg-maatschappij en J. M. A. Brandt, commies ter provinciale griffie van Limburg.

Bij het onderzoek van het ontwerp van raming van uitgaven wegens verstrekkingen voor het departement van oorlog dienst 1855 hadden de afdeelingen geene aanmerkingen op het ontwerp, maar hebben inlichtingen gevraagd omtrent een paar punten van verschil tusschen den minister van oorlog en de rekenkamer ontstaan; nadat die waren toegelicht heeft de commissie geen nader onderzoek noodig geoordeeld.

Het ontwerp van overeenkomst tot uitbreiding van het handels- en scheepvaartverdrag met de beide Siciliën, eene toenadering daarstellende tot het beginsel van vrijen handel heeft geene opmerkingen uitgelokt.

Van regeringswege zijn ten behoeve van sommige kamers van koophandel en fabrieken verzonden eenige uit Groot-Brittannie ontvangen opgaven wegens de hoeveelheden:

a. steenkolen, sintels en kolengruis, uit verschillende havens aldaar naar andere havens van het Vereenigd Koningrijk en naar vreemde landen in de Britsche buitenlandsche bezittingen in 1854 uitgevoerd of op andere wijze verscheept, met opgaaf van de waarde en betaalde regten gedeeltelijk vergeleken met 1853;

b. vreemd ijzer, in het vereenigd koningrijk in- en uitgevoerd, alsmede *Britsch ijzer, onbewerkt staal en metalen voorwerpen* in 1853 en 1854 uitgevoerd;

c. kaas, gedurende iedere maand van 1854 ingevoerd, en hoeveel daarvan als voortbrengsel uit Europa, de Vereenigde Staten en de kolonien is aan te merken; voorts al de kaas, met uitzondering van de Britsche, in 1854 uit Engeland vervoerd.

Blijkens een van Z. M. consul te Stralsund ontvangen berigt, is de scheepvaart in die haven gedurende het jaar 1854 zeer levendig geweest; er zijn dan ook door de reeders goede zaken gemaakt, en vele schepen aangebouwd. De oogst was in die streken goed uitgevallen en de prijzen der granen waren steeds stijgende geweest.

Omtrent den aanstaanden oogst is nog niets met zekerheid te zeggen:

Gedurende 1854 werden in gemelde havens ingevoerd 11,681 centenaars ijzer; 701 centenaars teer; 100 centenaars walvisch-traan; 1049 centenaars huiden; 318 centenaars lood; 121 centenaars katoen; 394 centenaars wijn; 1095 centenaars koffij; 209 centenaars rijst; 181 centenaars aloë; 1066 centenaars verwhout; 148 centenaars [illegible]; 53 centenaars specerijen; 16,525 centenaars zout; [illegible] centenaars steenkolen; 1737 tonnen haring; en 3315 dozijn planken. Uitgevoerd werden 256,665 schepels tarwe; 3525 schepels rogge; 20,075 schepels gerst; 21,599 schepels haver; 1004 schepels erwten; 7167 centenaars meel; 1775 centenaars kruit; 404 centenaars glas; 2860 centenaars lijnkoeken, en 3292 vademen hout.

Het aantal der gedurende het gemeld jaar te Stralsund ingeklaarde schepen beliep 414, metende te zamen 20,636, tonnen en waarvan 189 schepen, metende 9425 tonnen, beladen, en 225 schepen, metende 11,221 tonnen, in ballast. Onder de uitgeklaarde schepen waren er 3 onder Nederlandsche vlag, en wel 1 komende van Rendsburg in ballast; 1 van Harlingen met dakpannen en 1 van Londen met cement. Van deze vaartuigen vertrok er 1 naar Antwerpen met tarwe; 1 naar Wolgast met ballast en 1 naar Dordrecht met tarwe. Het aantal der te Stralsund uitgeklaarde schepen bedroeg 415, waarvan 300 beladen en 115 in ballast.

Gedurende het afgeloopen jaar werden in de havens van Greifswald en van Wolgast ingevoerd: 36,023 centenaars ijzer; 997 centenaars teer; 1350 centenaars walvischtraan; 2280 centenaars huiden; 1425 centenaars wijn; 1658 centenaars koffij; 2347 centenaars rijst; 4853 centenaars weedach; 6808 centenaars verwhout; 1508 centenaars aloë; 617 centenaars specerijen; 274,950 centenaars steenkolen en 2280 tonnen haring. Uit die havens werden uitgevoerd 493,899 schepels tarwe; 24,618 schepels rogge; 9450 schepels gerst; 10932 schepels haver; 1156 schepels erwten; 2920 centenaars meel en 4084 centenaars lijnkoeken.

In de haven van Greifswal zijn gedurende 1854 ingeklaard 62 schepen metende 5046 tonnen; en daarvan 25 schepen beladen en 37 in ballast; uitgeklaard zijn 72 schepen, waarvan 53 beladen en 18 in ballast. Onder deze vaartuigen waren er twee onder Nederlandsche vlag, komende respectivelijk van Stralsund en Aarhuus, beide in ballast, en gaande 1 naar Rochester met lijnkoeken en 1 naar Londen met tarwe.

De haven van Wolgast werd in 1854 bezocht door 172 schepen, metende 11,882 lasten, en daarvan 119 beladen en 53 in ballast. Uit die haven zijn vertrokken 169 schepen, waarvan 136 beladen en 33 in ballast. Het getal der in genoemde haven ingeklaarde schepen onder Nederlandsche vlag beliep 15; doch hiervan hebben er 8 zonder te laden of te lossen de reis voortgezet. Van de 7 overige kwamen 1 van Newcastle met steenkolen; 1 van Lubeck in ballast 1 van Londen met verwhout; 1 van St. Ubes met zout, en 3 van Stettin in ballast; van deze vaartuigen vertrokken: 1 naar Leith met tarwe; 1 naar Engeland met tarwe 1 naar Stettin in ballast, 1 naar Dantzig in ballast, en naar Nederland 2 met rogge en 1 met tarwe.

Den 21 Junij is aan de Utrechtsche hoogeschool bevorderd tot doctor in de godgeleerdheid de heer L. de Geer, uit Utrecht, na de verdediging van zijne dissertatie *de Oraculo in Moabitas, quod occurrit Jesaiae C. XV et XVI.*

De broederschap van candidaat-notarissen in Nederland, hield den den 18de dezer te Utrecht in het Maliehuis, hare vijfde algemeene vergadering. Uit het verslag van het gebeurde betreffende de broederschap, sedert de bijeenkomst, in 1854 gehouden, bleek haren toenemenden bloei. O. a. werd door door de vergadering besloten, om tengevolge der in het reglement vastgestelde wijzigingen en naar aanleiding van artt. 15 en 5 der wet. *regelende en beperkende de uitoefening van het regt van vereeniging en vergadering*, de vereischte maatregelen te nemen om de erkenning der broederschap bij de wet te verkrijgen; in den verderen loop der vergadering werden de periodiek aftredende leden van het hoofd-bestuur herkozen en voor het houden der algemeene vergadering aangewezen de stad Maastricht. (*U. Ct.*)

Men verneemt, dat in het jaar 1856 het 12e Landhuishoudkundig Congres te Maastricht zal gehouden worden.

Het Belgische gouvernement is voornemens de rapporten der Belgische Consuls bij een genoegzaam aantal inteekenaars, te doen drukken en tegen den zeer geringen prijs van drie franks per jaargang verkrijgbaar te stellen.

Leeuwarden, 21 Junij. Dingsdag ochtend jl. had alhier eene treurige plegtigheid plaats. Het was de ter aardebestelling op de Israelitische begraafplaats van het stoffelijk overschot van den heer J. L. Lion, onderwijzer in verscheidene zoo nieuwe als oude talen en beëedigd translateur. Zondag jl. na eene langdurige sukkeling, in den ouderdom van 67 jaren overleden. Bijkans eene halve eeuw, waarvan de laatste 23 jaren binnen deze stad, had de afgestorvene het onderwijzers ambt vervuld, en gedurende al dien tijd een tal zijner leerlingen tot hooge betrekkingen in kerk en Staat beiden, zien opklimmen, en velen met eere zich daarin zien bewegen. De bewijzen van den invloed, dien zijn onderwijs vooral hier ter stede uitoefende, zijn nog dagelijks op de duidelijkste wijze te bespeuren, en velen zijn den grondslag der bekwaamheden, in het bezit waarvan zij zich hebben te verheugen, slechts aan hem verschuldigd. — Behalve door eene groote menigte zijner vrienden en bekenden, werd de lijkkoets gevolgd door eene gansche rij van zijne voormalige leerlingen, die daardoor een blijk wilden geven van den eerbied en de achting, die zij den overledene hadden toegedragen. Op de begraafplaats gekomen, hield de heer M. S. Hirsch, hoofdonderwijzer bij de Israëlitische armenschool alhier, eene treffende lijkrede, terwijl vervolgens bij het geopende graf, door een der vroegere leerlingen van den ontslapene, den heer Alex. M. Duparc, eenige indrukwekkende woorden werden gesproken. Allen verlieten den godsakker, met de herinnering aan eenen man, die gewis ook nog lang na zijnen dood in veler har[ten] blijven voortleven. (*Leeuw. Ct.*)

Aardenburg, 20 Junij. In de naburige gem[eente] Eede circuleert een adres onder de raadsleden, kiez[ers] verdere ingezetenen der gemeente, 't geen bijval v[indt,] ten einde Z. M. eerbiedig te verzoeken den heer P. J. B[uijck] met 1856 als burgemeester herbenoemd te zien.

Dit adres vermeldt o. a. de bijzonderheid, dat de[n heer] Buijck zijne jaarwedde door de ingezetenen heeft [laten] verwerken ter verbetering van den dorpsweg, en va[n plan] is daarmede dit jaar in de rigting van Aardenburg [voort] te gaan.

Ook te Sint Kruis circuleert een adres om Z. M. te [ver]zoeken, in plaats van den overleden burgemeester-s[ecre]taris, den heer P. de Muijnk Jz. een ingezeten di[er ge]meente, tot burgemeester te benoemen.

De oorsprong dezer adressen is te vinden in de [onte]vredenheid, die de handelwijze der regering in dit ge[val] met Heille, St Anne en Retranchement heeft verwek[t, na]melijk door den burgemeester van Sluis ook als zoo[danig] voor St. Anne en Heille te benoemen en den ongewens[chten] burgemeester van Cadzand ook voor Retranchemen[t te be]noemen, daar een en ander volstrekt niet ten finantielen [voor]deele der gemeente strekt, maar integendeel de ing[ezetenen] nu en dan kosten van verplaatsing bezorgt.

— Nog schrijft en vraagt men het volgende:

De heer P. J. Hennequin is eervol ontslagen als b[urge]meester van Sluis en blijft nogtans burgemeeste[r van] Heille en Sint-Anne; regt pleizierig voorwaar voor de [betref]kende titularissen dier beide laatste gemeenten. Wa[t zal] nu de vrucht dier combinatie blijven? (*P. Z.* [Ct.])

Groningen, 21 Junij. In de *Prov. Drentsch[e en] Asser Ct.* lezen wij het volgende:

„Naar men elkander hier verhaalt, zouden de co[nces]sionarissen voor den Noordelijken spoorweg moeijelijk[heden] ondervinden in het bekomen der vereischte gelde[n. Zij] zouden drie vierde gedeelten in het buitenland, voor[name]lijk te Keulen en te Brussel, gevonden zijn, doc[h naar] hunne berekening, om het overige een vierde in Ned[erland] en vooral in Friesland te bekomen, gefaald hebben[. Wij] moeten hierbij echter vermelden, dat men ons uit [die]zelfde bron, uit eene, volgens den berigtgever, nog al [goede] bron, mededeelt, dat de concessionarissen er in ges[laagd] zouden zijn, om de vereischte gelden bij elkan[der te] brengen." — Nu toch deze zaak wordt aangeroerd, [moeten] wij er bijvoegen, dat ook ons uit eene goede bron [iets] deelingen zijn gedaan, die echter van minder geruststell[end] aard zijn. Wij hebben namelijk vernomen, dat ee[n der] concessionarissen zich zoude hebben teruggetrokken [en] hierdoor hoogst waarschijnlijk de geheele onderne[ming] vooreerst weder in duigen zou vallen. Weldra zal [blijken] wat in deze waarheid zij. (*Gron. Ct.*)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 23 Junij 1855

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2 1/2	63 1/16 1/8 1/16			
Dito Certificat.	3	75	*Hope* 1798/1816	5	102 [illegible]
Dito Dito	4	93 1/8	Dito 1828/1829	5	
O. I. Leening.	4		Cert. 1831/1838	5	
Amort. Syndic.	3 1/2		Dito Dito	4 1/2	87 [illegible]
Hand.-Maats.	4 1/2		Dito *Hope*	4	77 [illegible]
België.			Dito *Stieglitz*	5	76 [illegible]
Certificaten.	2 1/2		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild*	2 1/2		Dito 1854	5	81 [illegible]
Frankrijk.			Inschr. Assig.	6	
Obligatiën	3		Certific. dito.	6	58 [illegible]
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	18 5/16 5/8	Obligatien	4	
Dito Buitenl.	3		**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. 6/m.	3	30 3/8			
Bew. Sp. Com.			Metalliek	5	61 [illegible]
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	72 [illegible]
Portugal.			Dito Nation.	5	65 [illegible]
Londen nieuwe.	3	39 7/8	Dito 1847	2 1/2	31 [illegible]
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	2 1/2	31 [illegible]

Mexic., te Lond. 3 pct. 19 7/8; dito Onb. 19 7/8; Gre[nada] Lond. p. s. 100. 2 1/2 pct. 16 1/4.

Tot betere prijzen, was de handel alleen in Oosten[rijksche] van eenig belang, terwijl overigens niets meldenswaardig[s].

LONDEN, Vrijdag 22 Junij. Consols op t. 90 1/4 [illegible] N. Mexic. 3 pct. 21 1/4, 1/2; Gren. Uitg. 6 3/4, 7; Sardin[ië] Turksche leening 81, 81 1/2; Spanje 1 pct 18 [illegible] pct. buit. 38 1/2; Rusl. 4 1/2 pct. 89; Holl. 4 pct. [illegible] 2 1/2 pct. 64, 64.

Lager op ongunstige berigten van Sebastopol.

PARIJS, Vrijdag 22 Junij. Fr. 4 1/2 pct. 92.50 [illegible] pct. 66.50; Sp. binn. 3 pct. 31; dito 1 pct. 18 [illegible]

WEENEN, Vrijdag 22 Junij. N. Metall. 78 [illegible] 83 1/2; Bankactien 994; Lombarden 101; Loten [illegible] Wissel op Londen 12.02; dito op Parijs 144 [illegible]

MADRID, Donderdag 21 Junij. Sp. 3 pct. [illegible] dito 1 pct. 18 1/2.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Grave[nhage].